

ВИЛХЕЛМ ХАУФ

ОТСЕЧЕНАТА РЪКА

Част 4 от „Приказен алманах“

Превод от немски: Диляна Ламбрева, 2005

chitanka.info

Роден съм в Константинопол. Баща ми беше драгоманин^[1] при Портата^[2], но наред с това въртеше доста доходна търговия с благовонни есенции и копринени платове.

Даде ми добро възпитание, като или самият той се занимаваше с мен, или ме изпращаше на уроци при нашия свещеник. Първоначално ме тъкмеше един ден да поема дюкяна му, но когато видя, че способностите ми надхвърлят очакванията му, по съвет на свои приятели реши да стана лецител, защото ако един лецител успееше да изучи нещо повече от обикновените знахари, дето викат по константинополските пазарища, можеше да му се усмихне щастието.

У дома идваха много франки и един от тях придума баща ми да ме пусне да замина за родната му страна, за град Париж, където такива неща можели да се научат най-добре, и то без пари; той самият предложи услугите си — на път към къщи да ме вземе със себе си, при това безвъзмездно. Баща ми, който на младини също беше пътувал по света, се съгласи и франкът ми заръча след три месеца да бъда готов. При мисълта, че ще видя чужди земи, бях извън себе си от радост и очаквах с нетърпение мига, когато корабът ни щеше да излезе в открито море.

И ето че франкът приключи с търговските си дела и бе готов за пътуването.

Вечерта преди заминаването ми баща ми ме вкара в една малка спалня. Там на масата съзрях хубави дрехи и оръжия. Но това, което привлече погледа ми, бе една голяма купчина злато, защото дотогава не бях виждал толкова много жълтици, събрани на едно място. Баща ми ме прегърна и рече:

— Виж, сине мой, приготвил съм ти дрехи. Тези оръжия са за теб, те са същите, които ми даде дядо ти, като тръгнах на гурбет. Знаем, че можеш да ги въртиш, но не посягай към тях, освен ако не са ти нужни за отбрана. Ала тогава не ги жали! Богатството ми не е голямо — виж, разделил съм го на три части. Едната е за теб, с другата аз ще преживявам и ще ми служи за черни дни, а третата част е свидна, няма да позволя никой да се докосне до нея. Тя ще ти потрябва, ако изпаднеш в беда!

Така говореше баща ми, а очите му бяха пълни със сълзи, може би предусещаше какво ме очаква, защото така и не го видях повече.

Плаването премина добре; скоро пристигнахме в страната на франките и след шест дни път по суша се озовахме в големия град Париж. Тук моят франкски приятел ми нае стая и ме посъветва внимателно да си служа с парите, които общо наброяваха две хиляди жълтици. Живях три години в този град и се учех на неща, които добрите лечители трябва да могат, но ако кажа, че стоях там с удоволствие, ще излъжа, защото не ми се понравиха тамошните привички, а и добри приятели — все млади благородници — имах малко.

Копнежът ми по родината накрая стана неудържим, през цялото време не бях чувал нищо за баща си, затуй се възползвах от една добра възможност да се прибера у дома.

Като лечител от свитата на едни франкски пратеници до Великата порта успях благополучно да се завърна в Стамбул, но намерих бащината си къща залостена. Съседите, като ме видяха, се почудиха и ми съобщиха, че баща ми се поминал преди два месеца, а отчето, което ме беше учило в младите ми години, ми донесе ключа от дома. Сам и сиротен се нанесох в опустялата къща. Намерих всичко така, както го беше оставил баща ми, само златото, което бе обещал да пази за мен, липсваше. Попитах за него отчето, а то се поклони и рече:

— Баща ви умря като праведен християнин, защото завеща златото си на църквата.

Това беше и си остана непонятно за мен, но какво можех да сторя? Нямахше хора, които да свидетелстват срещу свещеника, и трябваше да съм щастлив, че не беше приел като завеща ни къщата и стоките на баща ми. Това беше първото нещастие, което ме сполетя.

Оттам насетне последваха удар след удар. Не можах да се прославя като лечител, защото се срамувах да крещя по пазарищата като останалите знахари и навсякъде усещах, че ми липсваше препоръката на баща ми, който, ако беше жив, щеше да ме въведе сред най-богатите и знатните в града, които бяха забравили вече бедния Залейкос. Стоките на баща ми също застояваха, защото след смъртта му купувачите се бяха отдръпнали, а нови трудно можеха да се привлекат. Като се размислих за безутешното си положение, ми дойде наум, че във Франкия често бях виждал сънародници да кръстосват пътищата и да предлагат стоките си по градските пазари. Спомних си

също, че хората купуваха от тях с охота, защото стоките идеха от чужбина и такава търговия беше сто пъти по-изгодна. С това решението ми беше взето. Продадох бащината си къща, поверих част от получените пари на един верен приятел, а с останалите купих стока, която рядко се срещаше във Франкия — шалове, копринени изделия, мехлеми и балсами. Платих място на един кораб и се отправих на второто си пътешествие към Франкия. Когато дворците на Дарданелите останаха зад гърба ми, усетих, че щастието отново ми се е усмихнало. Кръстосвах по големите и малките градове на Франкия и навсякъде срещях радушни купувачи. Приятелят ми от Стамбул непрекъснато ми изпращаше нова стока и аз от ден на ден ставах по-богат. Когато най-сетне бях спестил толкова, че да се осмеля да се заловя с по-голяма търговия, преместих стоките си в Италия. Трябва да призная обаче, че работата ми на лечител спомогна немалко за замогването ми. Пристигнах ли в някой град, пусках бележка между хората, че е дошъл гръцки лечител, който е излекувал не знам колко си болни. Така с помощта на балсамите и илачите изкарах някой и друг цехин^[3].

Ето че най-после бях във Флоренция, Италия. Реших да поостана за по-дълго в този град от една страна, защото много ми харесваше, от друга страна, защото ми се щеше да си почина от дългите странствания.

В една гостоприемница в квартал „Санта кроче“ наех сводест дюкян и недалеч от него няколко хубави стаи, които водеха до една веранда, и веднага пуснах обява сред хората, с която се представях за лечител и търговец. Едва бях открил дюкяна си и купувачите започнаха да прииждат и макар че цените ми бяха малко високи, стоката ми се продаваше повече от тази на другите търговци, защото бях отзивчив и любезен с клиентите си. Бяха изминали четири дни откакто аз доволно пребивавах във Флоренция, но една вечер, тъкмо когато се канех да затварям дюкяна и преглеждах по навик какво е останало по кутиите с мехлемите, в една малка кутийка открих бележка, която не си спомнях да съм оставял вътре. Отворих я и видях, че съдържа покана да се явя същата нощ точно в дванайсет часа на моста „Понте Векио“. Дълго размишлявах кой ли ме е поканил, но тъй като във Флоренция не познавах никого, си помислих че може би тайно ще ме водят при някой болен, което често ми се беше случвало. Реших

да отида, но за всеки случай си препасах сабята, подарена ми на времето от баща ми.

Когато наближи полунощ, се отправих натам и скоро бях на „Понте Векио“. Мостът беше пуст, но реших да чакам, докато се появи този, който ме беше повикал. Нощта бе студена, луната грееше ярко и аз се загледах надолу, във вълните на Арно, които, осветени от нея, проблясваха в далечината. Градските църковни камбани отброиха дванайсет часа, аз се изправих и ето че пред мен стоеше едър мъж, целият загърнат в червена мантия, с единия край на която прикриваше лицето си.

В началото се изплаших, защото се бе появил изневиделица иззад гърба ми, но бързо дойдох на себе си и казах:

— Щом сте ме повикали да се явя тук, казвайте какво ще заповядате.

Мъжът се обърна и рече бавно:

— Следвай ме!

При мисълта, че ще трябва да вървя сам с непознатия, усетих страх, затова, замръзнал на място, казах:

— Не искате ли, уважаеми господине, първо да ми кажете накъде ме водите или да ми покажете част от лицето си, за да видя дали ми мислите доброто.

Но червената мантия изглежда не обърна внимание на това.

— Щом не желаш Залейкос, остани си! — отвърна той и продължи нататък. Тогава аз се ядосах.

— Вие да не мислите, господине, че който си поиска, може да води за носа човек като мен и че съм стоял в студената нощ за тоя, дето духа?!

Настигнах го с три бързи крачки, хванах го за мантията и се разкрещях още по-силно, като сложих другата си ръка на сабята. Но мантията остана в ръката ми, а непознатият изчезна зад първия ъгъл. Ядът ми постепенно се уталожил. У мен беше дрехата му, която можеше да ми даде ключа към това чудновато приключение. Наметнах се с нея и продължих пътя си към къщи. Ала едва се бях отдалечил на сто крачки от мястото, когато някой мина съвсем близо покрай мен и изрече на франкски:

— Пазете се, графе, тази нощ нищо не може да сторите!

Дори не успях да се огледам и този някой отмина, виждах само как сянката му се плъзга по къщите. Че това подмятане се отнасяше за Мантията, а не за мен — ми беше ясно, но то не ми разкриваше нищо повече. На другата сутрин се зачудих какво да сторя. Първо си помислих да разглася, че съм намерил мантията. Но непознатият можеше да изпрати трети човек да я вземе и работата щеше да остане неразгадана за мен. Както си мислех, така заразглеждах мантията по-подробно. Беше от тежка генуезка коприна, пурпурночервена, украсена с астраханена кожа и богато извезана със сърма. Разкошният ѝ вид ме подтикна към плана, който реших да изпълня. Занесох я в дюкяна си и я изложих за продан, но ѝ сложих такава цена, на която бях сигурен, че няма да намеря купувач. Целта ми беше добре да огледам всеки, който попита за мантията, защото смятах, че ще мога да разпозная лицето на непознатия сред хиляди други, тъй като бях успял да го видя ясно, макар и бегло в момента, в който се изплъзна от дрехата си.

За мантията се намериха много мераклии, тъй като тя биеше на очи с извънредната си хубост. Но никой не приличаше поне малко на непознатия и не възнамеряваше да наброи високата цена от двеста цехини. Направи ми впечатление, че като питах този или онзи дали има друга подобна мантия във Флоренция, всички отвърщаха с „не!“ и ме уверяваха, че не са виждали толкова скъпа дреха, изработена при това с такъв вкус.

Вече се свечеряваше, когато в дюкяна ми влезе един млад мъж, който често ме навестяваше, а и дори в същия ден ми беше предложил цял куп пари за мантията, хвърли кесия с цехини на тезгяха и викна:

— За Бога, Залейкос, ще купя твоята мантия, пък ако ще след това да стигна до просешка тояга! — и веднага се зае да отброява златните пари.

Видях се в голяма беда. Бях окачил мантията може би само за да привлека вниманието на непознатия, а ето че се беше намерил един заблуден млад човек, готов да плати невероятната цена. Но какво можех да сторя? Отстъпих. Защото, от друга страна, се радвах, че съм добре обезщетен за нощното си приключение. Младежът наметна мантията и тръгна да си върви, но на прага на дюкяна се върна, махна една хартийка, закрепена за дрехата и каза:

— Господин Залейкос, тук е закачено нещо, което май не е към наметалото.

Поех листчето с безразличие, но я виж ти! Там беше написано: „Тази нощ донеси в определения час мантията на «Понте Векио», очакват те четиристотин цехини!“

Стоях като поразен от гръм. Значи сам бях избягал от късмета си и изпуснал изгодата си! Но не мислих дълго, грабнах двестата цехини, настигнах онзи, който беше купил мантията, и му рекох:

— Вземи си обратно цехините, приятелю, остави ми мантията, невъзможно ми е да ти я продам!

Той първо помисли, че се шегувам, но като забеляза, че говоря сериозно, се ядоса от искането ми, нарече ме глупак и накрая стигнахме дори до бой. Но в тупаницата аз успях да му грабна мантията и много щастлив от това мислех да побягна с нея, когато младежът с викове за помощ привлече полицаите и те ме замъкнаха към съда. Съдията беше много изненадан от обвинението и отсъди мантията на противника ми. Тогава аз предложих на младия човек двайсет, петдесет, осемдесет, дори сто над неговите двеста цехини, само и само да ми остави мантията. Където не можах да помогнат молбите ми, го сториха парите ми. Младият човек взе тлъстата пачка, а аз ликувайки грабнах мантията. Е, трябваше да се примиря с мисълта, че в цяла Флоренция ще ме сметнат за луд, но мнението на хората ми беше безразлично; по-добре от тях знаех кой печели от цялата работа.

Очаквах с нетърпение настъпването на нощта. По същото време като през предишната нощ аз се отправих с мантията под ръка към „Понте Векио“. Когато отекна последният звън на часовника, силуетът изникна от нощната тъмнина и се насочи право към мен. Това без съмнение бе мъжът от вчера.

— Носиш ли мантията? — попита ме той.

— Да, господине — отвърнах, — но тя ми струваше цели сто цехини.

— Знам — отвърна той. — Ето виж, тук са четиристотин.

Приближихме се до широките перила на моста и той отброи жълтиците. Бяха четиристотин; как прелестно блестяха на лунната светлина, блясъкът им радваше сърцето ми! Е, то не подозираше, че това бе последната му радост. Сложих парите в джоба си и ми се прииска да разгледам по-добре непознатия си доброжелател, но той

държеше маска пред лицето си, през която ме прониза само острият поглед на тъмните му очи.

— Благодаря ви за добрината, господине — обърнах се към него, — какво ще искате от мен? Но предварително ви казвам, че не бива да е нещо нередно.

— Напразно се безпокоите — отвърна той, като се наметна с дрехата си, — трябва ми помощта ви на лечител, но не за жив човек, а за мъртвец.

— Как е възможно подобно нещо?

— Пристигнах със сестра си от далечна страна — заразправя ми той, като същевременно ми даде знак да го последвам. — Живеехме с нея тук у един приятел. Сестра ми се помина вчера скоропостижно от болест и роднините ни искат утре да я погребат. Стар семеен обичай обаче повелява всички мъртви да се заравят в гробовете на предците ни. Много хора, умрели на чужда земя, почиват там балсамирани. На роднините ни ще дам да погребат тялото ѝ, на баща си обаче трябва да върна поне главата на дъщеря му, за да я види още веднъж.

Този обичай да се отрязват главите на любими близки хора ми се видя страховит, но от страх да не обидя непознатия не посмях да кажа нищо. Затова му отвърнах, че разбирам от балсамиране и се съгласих да ме заведе при покойната. Но не можах да се въздържа да не попитам защо всичко трябва да става толкова потайно през нощта. На това той отговори, че роднините му, които намирали намерението му за ужасяващо, щели да го възпрат през деня, но веднъж като се отрежела главата, те нямало какво вече да кажат. Също каза, че можел да ми донесе главата, но нещо отвътре не му давало сам да я отсече.

Междувременно бяхме стигнали до голяма, богата къща. Непознатият ми придружител посочи къде е целта на нощната ни разходка и ние минахме покрай главната ѝ порта, влязохме през по-малка врата, която той внимателно затвори след себе си, и в тъмното се заизкачвахме по една извита стълба. Тя извеждаше в слабо осветен коридор, от който влязохме в стая, огряна от закрепена на тавана лампа.

Това бе спалня и в леглото лежеше покойната. Непознатият извърна лицето си от нея с вид на човек, който прикрива сълзите си.

Посочи към леглото и ми заповяда добре и бързо да си свърша работата, след това излезе.

Аз приготвих ножа си, който като лечител носех винаги със себе си, и се приближих до леглото. От трупа се виждаше само главата, но тя беше толкова хубава, че неволно ме обзе силно съжаление. Тъмните коси на момичето се спускаха на дълги плитки, лицето беше бледо, очите затворени. Първо направих лек разрез на кожата, както правят лечителите, когато режат част от тялото. После извадих най-острия си нож и отведнъж ѝ прерязах гърлото. Но, о, ужас! Покойната отвори очи, затвори ги отново, а дълбоката ѝ въздишка показва, че едва сега се прощава с живота си. В същия миг от раната към мен шурна струя гореща кръв. Това ме увери, че едва сега бях убил бедното момиче. Че беше мъртва, нямаше никакво съмнение, защото от такава рана няма спасение. Няколко минути стоях слисан и поразен от случилото се. Червената мантия ли ме беше излъгал или сестра му се беше преструвала на умряла? Второто ми се струваше по-вероятно. Но аз не можех да кажа на брата на покойната, че един по-бавен разрез щеше да събуди заспалата, но не и да я умъртви, затова се заех да ѝ отсека главата изцяло. Но умрялата изстена отново, изпружи се в спазъм и умря. Тогава страхът ме надви и аз, целият разтреперан, изхвърчах от покоите ѝ. Но навън в коридора беше здрачно, защото лампата беше загасена. Нямаше и следа от моя придружител и за да стигна до витата стълба, аз трябваше в тъмното да се придвижвам пипнешком по стената. Открих я най-накрая и къде падайки, къде плъзгайки се, се смъкнах по нея. Долу също нямаше жив човек. Крепейки се да не падна, напипах вратата и когато излязох на улицата, взех да дишам полеко, защото в къщата направо ми беше призляло. Подгонен от собствения си страх, побягнах към жилището си и там се заврях във възглавниците в леглото, за да забравя ужасното нещо, което бях извършил. Но сънят бягаше от мен и чак утринта ме накара да се опомня. Мислех, че мъжът който ме беше подвел да извърша тази долна постъпка, както ми изглеждаше, няма да ме издаде. Реших веднага да отида в дюкяна си и да се старая да си придавам колкото се може по-безгрижен вид! Но, о, небеса! Едно ново обстоятелство, което не бях открил дотогава, засили притесненията ми още повече. Шапката, поясът и ножът ми липсваха и не знаех дали съм ги оставил в стаята на убитата или съм ги изгубил по време на бягството. За

съжаление първото изглеждаше по-вероятно и това правеше възможно разкриването на убийството.

Отворих дюкяна си по обичайното време. Съседът ми дойде да ме види както всяка сутрин, защото беше приказлив човек.

— Ай, какво ще кажете за ужасната история, която се е случила тази нощ? — подхвана той.

А аз се правех, че нищо не знам.

— Как може да не знаете — целият град говори за това! Да не знаете, че най-красивото цвете на Флоренция, Бианка, дъщерята на губернатора, е била убита тази нощ? Ах, колко весела беше само, като я видях вчера! Разхождаше се с годеника си, та нали днес щеше да е сватбата им!

Всяка дума на съседа ми ме пробождаше като нож в сърцето. Колко пъти само изживях кошмара от предишната нощ, защото от устата на всеки следващ клиент историята звучеше все по-ужасно, но никой не можеше да опише страхотията, на която лично бях свидетел. Към обяд дойде един човек от съда и ме помоли да останем насаме.

— Сеньоре Залейкос, — заговори той, като извади вещите, които ми липсваха, — тези неща ваши ли са?

Помислих си дали категорично да отрека, че ми принадлежат, но през отворената врата видях хазяина си и други познати, които можеха да свидетелстват срещу мен, реших да не усложнявам нещата с лъжи и признах, че показаните вещи са мои. Съдебният служител ме помоли да го последвам и ме заведе в голяма сграда, която скоро разпознах, че е затвор. Там ми показа килия, в която да стоя до следващо нареждане.

Като останах сам, се замислих и разбрах, че положението ми е ужасно. Мисълта, че бях убил човек, макар и против волята си, изплуваше отново и отново. Не можех да си простя, че блясъкът на златото ме беше пленил, защото иначе нямаше да попадна така сляпо в клопката. Два часа след арестуването ми ме изведоха от килията. По няколко стъпала надолу слязохме в голяма зала. Около една дълга маса с черна покривка бяха насядали дванайсет мъже, повечето от които старци. По дължината на залата от двете страни до стената бяха наредени скамейки, заети от най-знатните господа на Флоренция. В галериите, разположени на втория етаж, се бяха струпали зрителите. Когато пристъпих до черната маса, се изправи един мъж с мрачно, покрусено лице. Беше губернаторът. Той заяви на събралите си, че като

баща не може да води заседанието и че този път предоставя съдийството на най-възрастния сенатор. Той беше най-малко на деветдесет години. Стойката му беше приведена, слепоочията му бяха покрити с рядка бяла коса, но очите му горяха още пламенно, а гласът му беше силен и уверен. Започна с въпроса дали признавам убийството. Аз помолих да ме изслуша и без да трепна и с ясен глас разказах какво бях сторил и какво знаех. Забелязах, че по време на разказа ми лицето на губернатора ставаше ту бледо, ту червено и когато приключих, той кресна ядосано:

— О, нещастнико, искаш да обвиниш другиго за престъплението, което си извършил от алчност.

Сенаторът му обърна внимание, че не може да се намесва, защото доброволно се беше отказал от правото си. И освен това каза, че както личало, не съм действал от алчност, защото според собственото му признание от убитата не било откраднато нищо. Да, и той продължи нататък. Обясни на губернатора, че трябва да вземат под внимание живота на убитата, защото само така можело да се прецени дали казвам истината или не. С това той закри съда, за да потърси отговор, както сам каза, в документите на починалата, предоставени му от губернатора. Аз бях отведен отново в затвора, където изкарах един тъжен ден, като горещо копнеех да бъде разкрита връзката между мъртвата и Червената мантия. На другия ден силно обнаден, влязох в съдебната зала. На масата бяха сложени няколко писма. Възрастният сенатор ме попита дали те са написани с моя почерк. Като ги видях, разбрах че са написани от същия човек, който ми беше изпратил двете бележки. Казах това на сенаторите. Но това, изглежда, не им направи впечатление и ми отвърнаха, че може, а и сигурно сам съм ги писал, защото инициалът в края на писмата без съмнение бил „Ц.“ — първата буква от името ми. Писмата съдържаха заплахи към починалата и предупреждения, отнасящи се до сватбата, на която тя се бе решила.

Изглежда, губернаторът бе дал специални тълкувания, отнасящи се до моята персона, защото този ден с мен се държаха по-недоверчиво и строго. В моя защита аз пожелах да се позова на книгата си, които трябваше да са в стаята ми, но те отвърнаха, че са ги търсили, но не са ги открили. Така в края на съдебния процес бях загубил всяка надежда. На третия ден ме въведоха отново в залата, прочетоха ми присъдата —

осъден на смърт за предумишлено убийство. Дотам значи я бях докарал. Изоставен от всички, които все още ми бяха скъпи на земята, далеч от родината си, в разцвета на младостта си трябваше да се простя с живота.

В този ужасен ден, фатален за съдбата ми, си седях самотен в килията, надеждата ме беше напуснала, мислите ми бяха сериозни, насочени само към смъртта. Тогава вратата се отвори и влезе един мъж. Спря се и дълго ме гледа мълчаливо.

— Отново те срещам, Залейкос — рече той.

На слабата светлина в килията първо не можах да го позная, но гласът му разбуди у мен стари спомени, това беше Валети, един от малцината ми приятели, които познавах от времето на моето обучение в Париж. Разказа ми, че случайно е пристигнал във Флоренция и че баща му е много почитан човек тук. Чул какво ме е сполетяло и дошъл да ме види за последен път и сам да научи как съм могъл така тежко да се провиня. Разказах му цялата си история. Той силно се озадачи и ме закле да му разкажа всичко като на единствен приятел и да не го лъжа. Заклех му се с най-тежката си клетва, че съм му казал истината и че нямам друга вина, освен че заслепен от златото, не бях усетил колко невероятно звучеше разказът на непознатия.

— Значи не си познавал Бианка? — попита ме той.

Уверих го, че не бях я виждал преди това. Валети ми разказа, че около присъдата, която губернаторът набързо ми бе наложил, се криела някаква голяма тайна. Хората разправяли, че съм познавал Бианка отдавна и че съм я убил, за да си отмъстя, задето е решила да се омъжи за друг. Обърнах му внимание, че всичко това много добре подхожда на Червената мантия, но че в действителност с нищо не мога да докажа участието му. Валети ме прегърна през сълзи и ми обеща да стори всичко, което е по силите му, за да спаси поне живота ми. Аз слабо се надявах, но знаех, че Валети е мъдър човек, вещ по законите и че ще направи всичко, за да ме спаси. Следващите два дни прекарах в неизвестност, но ето че Валети най-сетне се появи.

— Нося ти утеха, макар и болезнена. Ще останеш жив и ще те пуснат на свобода, но ще загубиш ръката си. — Трогнат, благодарих на приятеля си, че ми е спасил живота. Той отвърна, че когато помолили губернатора да разгледа повторно моя въпрос, той бил непреклонен, но

накрая, за да не отсъди погрешно, склонил при условие, че във флорентинската история се намери подобен случай. Тогава щели да ми наложат същото наказание. Той и баща му се ровили денем и нощем из старите книги и най-накрая намерили подобен случай. Наказанието гласяло: „Да му се отсече лявата ръка, да му се из земе стоката, а той самият да бъде прогонен завинаги.“ Такава била и моята присъда и аз трябвало да се подготвя за болезнения час, който ме очаквал. Не искам да ви представям този ужасен момент, когато на открития пазар положих ръката си върху дръвника и собствената ми кръв ме обля като фонтан!

Валети ме прие у дома си, докато раната заздравее, после великодушно ме снабди с пари за из път, защото всичко, което бях изкарал с толкова усилия, беше иззето от съда. От Флоренция заминах за Сицилия и оттам с първия кораб, който успях да хвана — за Константинопол. Единствено мисълта за парите, които бях поверил на приятеля си, ме крепеше, а като го видях, го помолих за позволение да остана да живея при него. Но каква беше почудата ми, когато той ме запита защо не се нанасям в собствения си дом! Разказа ми, че един непознат мъж е купил на мое име къща в гръцкия квартал. Той казал на съседите, че се очаква скоро да пристигна. Веднага се запътих с приятеля си натам и бях посрещнат с радост от всичките ми стари познати. Един възрастен търговец ми предаде писмо от мъжа, купил къщата.

Зачетох: „Залейкос! Две ръце са на разположение да се трудят непрестанно, така че да не усетиш липсата на своята ръка. Къщата, която виждаш, и всичко в нея е твое. И всяка година ще ти се дава толкова, че да си сред най-богатите хора в страната си. Дано простиш на оногова, който е по-нещастен от теб самия!“ Можех да се досетя кой го е написал, а на въпроса ми, дали мъжът е бил френец, търговецът отвърна, че е бил наметнат с червена мантия. Това, което бях научил за него, ми беше достатъчно, за да призная, че не ще да е лишен напълно от благородство. В новия си дом открих възможно най-добрата наредба, бях получил и дюкян с толкова красиви стоки, каквито никога преди това не бях притежавал. Оттогава изтекоха десет години. Повече по навик, отколкото от нужда продължавам да пътувам със стоките си по чуждите земи, но не съм стъпвал в страната, която ми донесе толкова нещастия. Оттогава насам всяка година получавам по хиляда

жълтици, но макар и да съм радостен от това, че онзи нещастник е благороден човек, това не може да изкупи душевните ми терзания, защото ужасяващият образ на убитата Бианка ще живее завинаги в съзнанието ми.

Залейкос, гръцкият търговец, беше привършил историята си. Всички го бяха слушали с голяма съпричастност, ала особено трогнат от разказа му изглеждаше чужденецът, който от време на време въздъхваше дълбоко. А Мулей дори се просълзи от чутото. След това още дълго време търговците обсъждаха историята.

— Не мразите ли непознатия, който ви е лишил от толкова важна част от тялото и е изложил живота ви на опасност? — попита чужденецът.

— Имаше и такива моменти по-рано — отвърна гъркът, когато сърцето ми го винеше пред Бога за това, че ми донесе ядове и че ми отрови живота. Но намерих утеха във вярата на дедите си, тя ми повелява да обичам враговете си, а и той е по-нещастен от мен.

— Какъв благороден човек сте! — възкликна чужденецът и трогнат му стисна ръката.

Водачът на стражата прекъсна разговора им, влезе в шатрата и съобщи с угрижен вид, че не бивало да се осланят на спокойствието, защото на това място, където се намирали, били извършвани нападения над кервани, а и на стражите му им се струвало, че забелязват няколко ездачи в далечината.

Търговците се натъжили много от тази новина, Селим, чужденецът, обаче се изненадал на загрижеността им и казал, че според него стражата била толкова добре въоръжена, че те нямало защо да се боят от хайка арабски разбойници.

— Прав сте, господарю! — съгласи се водачът на стражата. — Ако ставаше дума за някоя сбирщина, можехме да си гледаме рахата, но от известно време отново вилнее ужасният Орбасан — значи трябва да сме нащрек.

Чужденецът запитал кой е този Орбасан и Ахмет, възрастният търговец, му отвърнал:

— Какви ли не предания се носят за този чудат мъж. Едни го смятат за свръхчовешко същество, защото може да победи в бой пет-

шест души, други го смятат за смел френец, прокуден от неволята насам, но поне едно е сигурно — че е прочут разбойник и крадец!

— Не можете да твърдите това — възрази му Лезах, един от търговците. — Макар и да е разбойник, той е благороден човек и като такъв се е доказал пред брат ми, както вече можах да ви разкажа. Научил е на ред цялото си племе и докато пресича пустинята, не дава човек от друго племе да излезе пред очите му. Кражбите му също не са като на другите, защото събира от керваните пари само за преминаване през пустинята и които му ги дадат доброволно, преминават нататък без косъм да падне от главите им, защото Орбасан е господар на пустинята.

Така си говореха пътниците в шатрата, но стражите около стана ставаха все по-неспокойни. Едно внушително множество от въоръжени ездачи се показа на разстояние от половин час. Както се виждаше, бяха се насочили точно към стана. Затова един от стражите влезе в шатрата да съобщи на търговците, че вероятно ще бъдат нападнати и те започнаха да се съветват какво да сторят — дали да тръгнат срещу похитителите или да изчакат нападението. Ахмет и двамата по-възрастни търговци бяха за второто; темпераментният Мулей и Залейкос искаха първото и призоваваха чужденецът да ги подкрепи. Той обаче спокойно извади от пояса си синя кърпичка на червени звезди, завърза я на едно копие и заповяда на един от робите да закрепят копието на върха на шатрата. Каза им, че се обзалага с цената на живота си, че щом ездачите видят този знак, спокойно ще подминат. Мулей не вярваше, че това ще има успех, но робът направи каквото му бе наредено. Междувременно всички, които бяха в стана, бяха грабнали оръжията си и следяха ездачите в напрегнато очакване. Но изглежда, те бяха забелязаха знака върху шатрата и ненадейно се отклониха от посоката към стана и описвайки голяма дъга, се оттеглиха.

Пътниците стояха няколко мига озадачени и гледаха ту към ездачите, ту към чужденеца. А той стоеше съвсем спокойно пред шатрата и гледаше към равнината така, сякаш нищо не се беше случило. Най-накрая Мърли прекъсна мълчанието.

— Кой си ти, властни чужденецо — подвикна му той, — който укротяваш дивите орди на пустинята само с един жест?

— Давате по-високо мнение за уменията ми, отколкото заслужавам — отвърна Селим Барух. — Сдобих се с този нишан, когато бягах от пленничество, какво означава той, самият аз не знам. Знам само, че който пътува с този знак, е напълно защитен.

Търговците благодариха на чужденеца и го обявиха за свой спасител. В действителност броят на ездачите беше толкова голям, че керванът нямаше да може дълго да се съпротивлява.

Щом се поотпуснаха, пътниците се оттеглиха да починат, а когато слънцето започна да клони към залез и вечерният вятър започна да гали пясъчната равнина, напуснаха мястото и продължиха нататък.

На другия ден търговците стануваха на един ден път от края на пустинята. Когато отново се събраха, Лезах, търговецът, взе думата:

— Вчера ви казах, че страшният Орбасан е благороден човек, позволете ми днес да ви го докажа чрез разказа за преживелиците на моя брат.

Баща ми беше кадия на Анкара. Имаше три деца, от които аз бях най-голям, а брат ми и сестра ми бяха много по-малки от мен. Когато бях на двайсет години, един от братята на баща ми ме взе да живея при него. Той ме направи наследник на богатството си, при условие че стоя при него до смъртта му. Но той доживя до дълбока старост, така че аз се върнах в родината едва преди две години и не знаех нищо за ужасната участ, застигнала междувременно дома ми, и за добрината на Аллах, който я е предотвратил. Но чуйте историята ми, историята за спасението на Фатме...

---

[1] Преводач. ↑

[2] Дворът на турския султан. ↑

[3] Истор. — наименование на златния дукат, сечен във венецианския монетен двор през XVIII в. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.